

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2005-2006

3 AOÛT 2006

Proposition de loi modifiant les articles 373 et 413 du Code d'instruction criminelle, concernant le délai de pourvoir en cassation contre certaines décisions

(Déposée par Mme Clotilde Nyssens)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi vise à modifier le délai de quinze jours francs pour se pourvoir en cassation, qui commence à courir soit à compter de la décision si celle-ci est contradictoire (article 373 Code d'instruction criminelle), soit à compter de l'expiration du délai (ordinaire) d'opposition lorsque la décision attaquée a été rendue par défaut (article 413 CIC), en calculant désormais ces délais conformément aux articles 52, alinéa 1er, et 53 du Code judiciaire.

L'article 373 du CIC dispose que « Le condamné aura quinze jours francs après celui où son arrêt lui aura été prononcé pour déclarer au greffe qu'il se pourvoit en cassation. Le procureur général pourra, dans le même délai, déclarer au greffe qu'il demande la cassation de l'arrêt. La partie civile aura aussi le même délai; mais elle ne pourra se pourvoir que quant aux dispositions relatives à ses intérêts civils. Pendant ces quinze jours et, s'il y a eu recours en cassation, jusqu'à la réception de l'arrêt de la Cour de cassation, il sera sursis à l'exécution de l'arrêt de la Cour ».

L'article 413, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle dispose, pour sa part, que « Le délai accordé au ministère public et à la partie civile pour se pourvoir en cassation contre un jugement ou un arrêt de condamnation prononcé par défaut prendra cours à l'expiration du quinzième jour, qui suit celui de

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2005-2006

3 AUGUSTUS 2006

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 373 en 413 van het Wetboek van strafvordering, betreffende de termijn om cassatieberoep in te stellen tegen bepaalde beslissingen

(Ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de termijn te wijzigen van vijftien vrije dagen om cassatieberoep in te stellen, die hetzij ingaat na de uitspraak wanneer ze op tegenspraak is (artikel 373 van het Wetboek van strafvordering), hetzij na het verstrijken van de (gewone) termijn van verzet wanneer de bestreden beslissing bij verstek is gewezen (artikel 413 van hetzelfde Wetboek), door die termijnen voortaan te berekenen overeenkomstig de artikelen 52, eerste lid, en 53, van het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 373 van het Wetboek van strafvordering, luidt: « De veroordeelde heeft vijftien vrije dagen na de dag waarop het arrest voor hem is uitgesproken, om ter griffie te verklaren dat hij een eis tot cassatie instelt. De procureur-generaal kan binnen dezelfde termijn ter griffie verklaren dat hij zich in cassatie voorziet tegen het arrest. De burgerlijke partij beschikt ook over dezelfde termijn; maar zij kan de eis tot cassatie slechts instellen ten opzichte van de beschikkingen betreffende haar burgerlijke belangen. De tenuitvoerlegging van het arrest van het hof is geschorst gedurende die vijftien dagen en, indien er een voorziening in cassatie is ingesteld, tot de ontvangst van het arrest van het Hof van Cassatie. »

Artikel 413, derde lid, van het Wetboek van strafvordering van zijn kant bepaalt: « De termijn die aan het openbaar ministerie en aan de burgerlijke partij is verleend om beroep in cassatie in te stellen tegen een veroordelend vonnis of arrest dat bij verstek gewezen is, neemt een aanvang bij het verstrijken van

la signification, s'il n'est pas intervenu d'opposition de la part du condamné ».

Concernant le calcul des délais, l'article 52, alinéa 1er, du Code judiciaire dispose que « Le délai se compte de minuit à minuit. Il est calculé depuis le lendemain du jour de l'acte ou de l'événement qui y donne cours et comprend tous les jours, même le samedi, le dimanche et les jours fériés légaux. L'article 53 du même code poursuit en énonçant que « Le jour de l'échéance est compris dans le délai. Toutefois lorsque ce jour est un samedi, un dimanche ou un jour férié légal, le jour de l'échéance est reporté au prochain jour ouvrable. »

Calculer le délai pour se pourvoir en cassation conformément aux articles 52, alinéa 1er, et 53 du Code judiciaire et ne plus appliquer désormais les quinze jours francs dont il est question aux articles 373 et 413 du Code d'instruction criminelle tend à une certaine uniformité.

Si le délai de quinze jours doit être maintenu pour les pourvois en cassation dirigés contre des décisions rendues en matière de compétence ou en application des articles 135 et 235bis du Code d'instruction criminelle qui peuvent faire l'objet d'un pourvoi en cassation immédiat en vertu de l'article 416, alinéa 2, CIC, il y a lieu de proposer un délai plus long pour l'introduction d'un pourvoi contre les autres jugements et arrêts.

L'on distingue les deux catégories de pourvois en cassation parce que ceux formés contre les décisions rendues en matière de compétence et en application des articles 135 et 235bis du CIC doivent être tranchés le plus rapidement possible afin de ne pas ralentir inutilement le cours de la procédure.

Dans les autres cas, la présente proposition de loi tend à instaurer un délai d'un mois qui permettrait à toutes les parties de mieux évaluer les chances de réussite d'un pourvoi en cassation éventuel. Le but de cette mesure est d'éviter autant que possible des pourvois en cassation inutiles qui font perdre du temps et de l'argent aux justiciables et à la Cour de cassation.

La présente proposition de loi modifie donc les articles 373 et 413 du Code d'instruction criminelle afin de modifier le délai de quinze jours francs dont il est question actuellement en allongeant celui-ci à un mois et en le calculant dorénavant conformément aux articles 52, alinéa 1er, et 53 du Code judiciaire.

La présente proposition de loi est inspirée du rapport annuel 2005 de la Cour de cassation (p. 136).

Clotilde NYSSENS.

*
* *

de vijftiende dag na die van de betekening, indien de veroordeelde niet in verzet is gekomen ».

Wat de berekening van de termijnen betreft, bepaalt artikel 52, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek : « De termijn wordt gerekend van middernacht tot middernacht. Hij wordt gerekend vanaf de dag na die van de akte of van de gebeurtenis welke hem doet ingaan, en omvat alle dagen, ook de zaterdag, de zondag en de wettelijke feestdagen ». Artikel 53 van hetzelfde wetboek vervolgt : « De vervaldag is in de termijn begrepen. Is die dag echter een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag, dan wordt de vervaldag verplaatst op de eerstvolgende werkdag. »

Door de termijn om zich in cassatie te voorzien te berekenen overeenkomstig de artikelen 52, eerste lid, en artikel 53 van het Gerechtelijk Wetboek en niet langer de termijn van vijftien vrije dagen, waarvan sprake is in de artikelen 373 en 413 van het Wetboek van strafvordering toe te passen, wil dit wetsvoorstel tot enige eenvormigheid komen.

Voor cassatieberoepen tegen beslissingen inzake bevoegdheid of met toepassing van de artikelen 135 en 235bis van het Wetboek van strafvordering waartegen onmiddellijk cassatieberoep mogelijk is krachtens artikel 416, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering, moet de termijn van vijftien dagen behouden blijven, maar voor het instellen van een voorziening tegen andere vonnissen en arresten moet een langere termijn worden voorgesteld.

Er bestaat een onderscheid tussen beide categorieën van voorzieningen omdat die welke worden ingesteld tegen beslissingen inzake bevoegdheid en met toepassing van de genoemde artikelen 135 en 235bis zo snel mogelijk moeten worden beslecht, om het verloop van de procesgang niet onnodig te vertragen.

Onderhavig wetsvoorstel strekt ertoe voor de andere gevallen een termijn van één maand in te stellen, zodat alle partijen de kansen van een al dan niet welslagen van een eventuele voorziening in cassatie beter kunnen schatten. Het doel van die maatregel is nodeloze voorzieningen in cassatie, die de rechtzoekenden en het Hof van Cassatie tijd en geld doen verliezen, zoveel mogelijk te voorkomen.

Dit wetsvoorstel wijzigt dus de artikelen 373 en 413 van het Wetboek van strafvordering, om de termijn van vijftien vrije dagen waarvan nu sprake is, te wijzigen en hem tot één maand te verlengen, alsook hem voortaan te berekenen overeenkomstig de artikelen 52, eerste lid, en 53, van het Gerechtelijk Wetboek.

Het wetsvoorstel is ingegeven door het jaarverslag 2005 van het Hof van Cassatie (blz. 136).

*
* *

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 373 du Code d'instruction criminelle, remplacé par la loi du 5 juillet 1939 et modifié par la loi du 15 juin 1981, sont apportées les modifications suivantes :

A. à l'alinéa 1er les mots «quinze jours francs après celui» sont remplacés par les mots «un mois suivant le jour»;

B. à l'alinéa 4 les mots «ces quinze jours» sont remplacés par les mots «ce mois»;

C. l'article est complété par un alinéa 5, rédigé comme suit :

«Les délais pour se pourvoir en cassation sont calculés conformément aux articles 52, alinéa 1er, et 53 du Code judiciaire.».

Art. 3

À l'article 413 du même Code, modifié par les lois des 9 mars 1908, 16 juillet 1967 et 15 juin 1981, sont apportées les modifications suivantes :

A. à l'alinéa 3, les mots «quinzième jour» sont remplacés par le mot «mois»;

B. l'article est complété par un alinéa 4, rédigé comme suit :

«Le délai pour se pourvoir en cassation est calculé conformément aux articles 52, alinéa 1er, et 53 du Code judiciaire.».

29 juin 2006.

Clotilde NYSESENS.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet

Art. 2

Artikel 373 van het Wetboek van strafvordering, vervangen bij de wet van 5 juli 1939 en gewijzigd bij de wet van 15 juni 1981, wordt gewijzigd als volgt :

A. in het eerste lid worden de woorden «vijftien vrije dagen» vervangen door de woorden «één maand»;

B. in het vierde lid worden de woorden «vijftien dagen» vervangen door het woord «maand»;

C. het artikel wordt aangevuld met een vijfde lid, luidende :

«De termijnen om zich in cassatie te voorzien worden berekend overeenkomstig de artikelen 52, eerste lid, en 53, van het Gerechtelijk Wetboek.».

Art. 3

Artikel 413 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 9 maart 1908, 16 juli 1967 en 15 juni 1981, wordt gewijzigd als volgt :

A. in het derde lid worden de woorden «vijftiende dag» vervangen door het woord «maand»;

B. het artikel wordt aangevuld met een vierde lid, luidende :

«De termijn om zich in cassatie te voorzien wordt berekend overeenkomstig de artikelen 52, eerste lid, en 53, van het Gerechtelijk Wetboek.».

29 juni 2006.